Örmény Genocídium

Dr. Ábrám Zoltán

Emlékezünk és igazságot kérünk!

Emlékezünk és igazságot kérünk! – ez a jelmondata a százkét évvel ezelőtt másfél millió áldozatot követelő Örmény Genocídiumra való megemlékezésnek. A szervezett népirtás előzményeként már a XIX. században százezernél több örmény áldozattal járó pogromokra került sor. A megemlékezés szent kötelesség, miközben az igazságot ki kell mondani. 1915. április 24-én Konstantinápolyban örmény közéleti és szellemi vezetők, közösségi képviselők letartóztatásával vette kezdetét az emberiség történelmének az egyik legtragikusabb eseménye: a törökországi örmény közösség tragédiája, a lakosság elhurcolása és legyilkolása. Szomorú, hogy az elkövetők leszármazottai ma sem ismerik be tettüket. Törökország úgy szeretne tagja lenni az Európai Uniónak, hogy népirtás helyett éhínséggel párosuló polgárháborús konfliktusnak tartja az akkor történteket. Miközben a Közel-Keleten napjainkban is veszélybe került számos keresztény ember élete, a hírekből egyre többször hallunk oktalan vérontásokról a világhatalmak tehetetlenségének a döbbenete kíséretében.

Az örmény tragédiát taglaló ismert könyv, *Franz Werfel: Musza Dagh negyven napja* című regénye a kisebbségi sorsban élők, így az erdélyi magyarság „kötelező” háziolvasmányává vált. Mondanivalója ma is időszerű, azt üzeni, hogy minden népnek, közösségnek kötelessége megemlékezni ősei áldozatairól és szenvedéseiről. Ez vonatkozik az Erdélyben hazára talált magyarörményekre, örmény gyökerűekre is. Ugyanakkor közös feladat megőrizni az értékeinket, jelen esetben azon örmény értékeket, amelyek az egyetemes kultúrát gazdagítják. Az Erdélybe települő örmény családok az évszázadok során nemcsak támogatói, hanem egyúttal meghatározói voltak a közös erdélyi értékrendnek.

A kereszténységet a világon elsőként államvallásként elfogadó örmény közösséget számtalan történelmi tragédia érte, aminek a következménye, hogy ma kétszer több örmény él diaszpórában, mint a jelenlegi anyaországban. Három nagyhatalom, a perzsa, a török és a szovjet ütközőpontjában vívódott ez az őskeresztény ország, amelynek mégis sikerült megmaradnia és negyedszázada kivívnia a legújabb kori függetlenségét. Mégis, nem lehet megkerülni a tényt: az örmény ember szent hegye, az Ararát Törökország területén fekszik, ahova politikai okokból, a határátkelés tiltása miatt az örmény átlagpolgárnak nem lehetséges eljutnia. De amennyiben nem takarják fellegek, a fővárosi, jereváni panorámát a Kis- és Nagy-Ararát csúcsa uralja, és a szívekben táplálja a gyökerekhez való ragaszkodás mindenkori érzését. Az áldozatokra való emlékezés érzésével együtt.

„Az ember hű kell maradjon önmagához és a múltjához akkor is, amikor a hűség már csak a múzeumokban található.”

(Wass Albert)